

WIŚNIEWSKA M., ROTKIEWICZ T.

*Określenie indeksu mitotycznego, ekspresji PCNA i p53
w guzach gruczołów okołodbytowych u psów*

Estimation of proliferative cells index, expression PCNA and p53 in perianal gland tumors in dogs

Wokół odbytu u psów występują nowotwory wywodzące się z przekształconych gruczołów łojowych skóry, gruczołów apokrynowych odbytu i gruczołów łojowych odbytu. Zmiany typu rozrostów guzowatych są klasyfikowane jako hiperplazja gruczołów, gruczolaki lub raki. Zdaniem wielu autorów zmiany okołodbytowe u psów stanowią trzecie miejsce po nowotworach skóry i gruczołu mlekowego. Biologiczne zachowanie się tych zmian jest trudne do określenia tylko na podstawie badania histopatologicznego. Podjęto badania nad opracowaniem wskaźników prognostycznych w oparciu o analizę indeksu mitotycznego, indeksu PCNA (Proliferating Cell Nuclear Antigen), określenie liczby komórek z dodatnią reakcją na p53, wieku, płci, rasy i czasu przeżycia lub wznowy.

W okresie 30 lat, na ogólną liczbę 452 psów z nowotworami skóry, nowotwory gruczołów okołodbytowych stwierdzono u 7 psów, które poddano szczegółowej analizie laboratoryjnej. Histologicznie stwierdzono 5 guzów typu adenoma i 2 guzy typu adenocarcinoma. Gruczolaki wykazywały budowę płacikową, a komórki nowotworowe przedzielone były małą ilością tkanki łącznej. Komórki nowotworowe były dość duże, wielokątne o cytoplazmie wykazującej zwiększoną eozynochłonność. U trzech psów przypominały komórki warstwy podstawnej, które układały się łańcuchowato wokół naczyń krwionośnych. U dwóch psów stwierdzono ogniska rogowacenia. Powierzchnia guza u czterech zwierząt uległa owrzodzeniu, a pod obumarłą warstwą komórek stwierdzono komórki zapalne. Gruczolakoraki były zbudowane z komórek okrągłych, a podścielisko łącznotkankowe było słabo zaznaczone. Wokół guza naczynia były przekrwione i występowały komórki limfatyczne. Wszystkie guzy wystąpiły u samców, rasy mieszanej, których średni wiek wynosił 8,4 lat (6–10). Indeks mitotyczny, PCNA i p53 określano mikroskopowo w odniesieniu do 1000 komórek. W guzach typu adenoma indeks mitotyczny wynosił 82/1000 ($\pm 15/1000$), indeks PCNA 130/1000 ($\pm 42/1000$), zaś liczba p53 dodatnich komórek wynosiła 56/1000 ($\pm 27/1000$). W guzach typu adenocarcinoma indeks mitotyczny wynosił 146/1000 ($\pm 48/1000$), indeks PCNA 185/1000 ($\pm 65/1000$) i p53 dodatni 146/1000 ($\pm 21/1000$).

Po chirurgicznym usunięciu guzów, wznowę procesu nowotworowego wokół odbytu stwierdzono u dwóch psów z pierwotnym guzem adenoma przy czym wznowa nastąpiła po upływie 1 roku i w miejscach odległych od zabiegu, czas przeżycia dwóch psów z adenocarcinoma wynosił 5 i 7 miesięcy.

Badanie indeksu mitotycznego, indeksu PCNA i p53 jest pomocnym wskaźnikiem w prognozowaniu przebiegu procesu nowotworowego wywodzącego się z gruczołów okołodbytowych u psów.